

PSIHIČKA I POLITIČKA POZADINA RASNIH TEORIJA¹⁾

Čini se da je emancipaciji ljudske psihe prethodila faza umnog razvitka, u kojoj pojedinac nije još dovoljno razlikovao sebe od svoje sredine. Na tom stepenu svog razvitka čovjek je identificirao sebe sa organskim i anorganskim svijetom, u kome je živio, i izjednačavao se sa svemirom. Još danas mogu se naći tragovi ovog nedifirenciranog mentaliteta u nerazvijenim jezicima jednostavnih i izoliranih etničkih skupina, a izgleda, da u slučaju nekih duševnih poremećenja identifikacija bolesnika sa svemirom ili sa Bogom kao pretstavnikom svemira i nije drugo nego vraćanje čovjekove psihe u njen početni stadij.

U daljnjem toku svoga razvitka čovjek je počeo da se emancipira od ove svemirske identifikacije i izjednačavao se je samo sa svojom užom sredinom, to jest sa etničkom skupinom, kojoj je pripadao. Samo sebe i svoju etničku skupinu smatrao je za »ljudu«, dok ostalima nije priznavao to svojstvo. Otuda neke etničke skupine još i danas u svom jeziku nazivlju sebe »ljudi«, dok su svi ostali koji njima nisu slični »ne-ljudi«.

Ovo se je izjednačavanje pojedinca sa skupinom, u kojoj je vidio samog sebe, razvilo vjerojatno pod utjecajem umnog mehanizma, kad je ovaj počeo da razlikuje pojedine predmete oko sebe, ali su ta raz-

¹⁾ Štampano u »Novoj Riječi«, 1. I. 1937.